

MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Fegyelmi Bizottsága

Budapest, 2012. május 10.

tárgy: állásfoglalás

1. A kérdés összefoglalása:

Összeegyeztethető-e a Kamarai törvény, a Kamarai alapszabály, és a Kamarai Etikai szabályzat előírásaival a pénzügyi szolgáltatások közvetésével kapcsolatos szolgáltatások végzése, illetve a könyvvizsgáló cég társasági szerződésébe, valamint cégjegyzékébe történő felvétele, amennyiben azt nem könyvvizsgálati ügyfél számára nyújtja? A kérdésben érintett tevékenységek körülírása a következő: potenciális ügyfelek felkutatása, minősítése, velük a kapcsolat felvétele, igényeik felkeltése, felmérése, a megfelelő termék kiválasztása, ajánlat felvétele.

2. Releváns szabályozás:

2007. évi LXXV. törvény

a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről

18. § A kamarai tag könyvvizsgáló jogosult a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység körébe tartozó és a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységen kívüli egyéb szakmai szolgáltatásokat nyújtani. **A kamarai tag könyvvizsgáló folytathat minden olyan egyéb tevékenységet is, amely nem ütközik a törvény, a kamara alapszabálya, valamint etikai szabályzata rendelkezéseibe.**

35. § Kérelem alapján jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésére engedélyt kell adni annak a gazdálkodó szervezetnek (szervezetnek), amely megfelel az alábbi követelményeknek:

e) a gazdálkodó szervezet (szervezet) jó üzleti hírnévvel rendelkezik,

f) nem végez olyan tevékenységet, amely akadályozná a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátásában.

j) nem esik a 36. §-ban felsorolt kizáró okok alá,

36. § Nem adható jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésére engedély annak a gazdálkodó szervezetnek (szervezetnek),

a) amelynek létesítő okiratában a tevékenységi körök között a könyvvizsgálói tevékenységgel összeegyeztethetetlen tevékenység szerepel.

38. § A könyvvizsgáló cég jogosult jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység körébe tartozó és a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységen kívüli egyéb szakmai szolgáltatásokat nyújtani. **A könyvvizsgáló cég folytathat minden olyan egyéb tevékenységet is, amely nem ütközik a törvény, a kamara alapszabálya, valamint etikai szabályzata rendelkezéseibe.**

41. § (1) A könyvvizsgáló cég engedélye megszűnik

c) ha a könyvvizsgáló cég a 35. §-ban foglalt feltételeknek a továbbiakban már nem felel meg,

(2) Az engedély megszűnésének megállapítása tekintetében a kamara felvételi bizottsága jár el.

53. § (1) A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása mellett **nem vehet részt olyan tevékenységben, amely csorbítja, vagy csorbíthatja feddhetetlenségét, objektivitását, függetlenségét vagy a szakma jó hírnevét, és amely ezáltal összeegyeztethetetlen a szakmai tevékenységek ellátásával.**

(2) Többféle szakmai szolgáltatás egyidejű nyújtása önmagában nem csorbítja a feddhetetlenséget, az objektivitást vagy a függetlenséget.

(3) A könyvvizsgálói feladatkörrel (hivatással) összeegyeztethetetlen

a) bármely szakmai szolgáltatás nyújtása, valamint

b) a szakmai szolgáltatásokhoz nem kapcsolódó bármely egyéb tevékenység ellátása,

ha annak hatására a kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem képes a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet megfelelően ellátni.

(4) A könyvvizsgálói feladatkörrel (hivatással) összeegyeztethetetlen tevékenységekre vonatkozó részletszabályokat a kamara alapszabálya, valamint etikai szabályzata határozza meg.

54. § (3) A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység díjának függetlennek kell lennie a megbízónak nyújtott egyéb szolgáltatásoktól, azok semmilyen módon nem befolyásolhatják a díjat.

(5) A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem fizethet jutalékot ügyfélszerzésért, és nem kaphat jutalékot azért, hogy harmadik félnek ügyfelet ajánljon.

61. § (1) A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenysége során köteles

a) a függetlenségét megőrizni, és

b) objektív, pártatlan véleményt formálni.

63. § (3) Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket **a könyvvizsgáló cég nevében jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző összes kamarai tag könyvvizsgálóra alkalmazni kell. Bármely**

kamarai tag könyvvizsgáló függetlenségének veszélyeztetése egyben a könyvvizsgáló cég függetlensége veszélyeztetésének minősül.

(4) Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének és felügyelő testületének összes tagjára, valamint a vezető állású munkavállalóira is alkalmazni kell.

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara alapszabálya

131. A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem szüneteltető kamarai tag könyvvizsgáló jogosult a Kkt. 3. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végezni. Bármely kamarai tag könyvvizsgáló jogosult a Kkt. 3. § (2) bekezdésében meghatározott egyéb szakmai szolgáltatást nyújtani. **A kamarai tag könyvvizsgáló folytathat továbbá minden olyan egyéb tevékenységet is, amely nem ütközik a Kkt., az alapszabály, valamint az etikai szabályzat rendelkezéseibe.**

132. A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem szüneteltető kamarai tag könyvvizsgáló **csak olyan tevékenységet végezhet, amely nem sérti a könyvvizsgáló – Kkt. 61-65. §-ai szerinti – függetlenségét, és a Kkt. 53. §-a szerint összeegyeztethető a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységgel,** ha annak végzése során nem létesül a Kkt. 11. § (1) bek. e) és f) pontjai szerinti olyan jogviszony, melyre a Kkt. 11. § (2) bekezdésének mentesítő szabálya nem vonatkozik. Minden esetben – a jogszabályok, az alapszabály, az etikai szabályzat és az IFAC Könyvvizsgálói Etikai Kódex alapján – egyedileg kell mérlegelni, hogy a tevékenységét nem szüneteltető kamarai tag könyvvizsgáló jövedelemszerző tevékenysége összeegyeztethető-e a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységgel.

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara szabályzata a könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról

B) 1.2. (1) A könyvvizsgáló **nem végezhet olyan tevékenységet, amely veszélyezteti a független könyvvizsgálói vélemény kialakítását, a kötelezettségek betartását, korlátozná tárgyilagosságát, függetlenségét, befolyásolná szakmai meggyőződését.**

(2) Ha a könyvvizsgáló a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység mellett egyéb szakmai szolgáltatásokat is nyújt az ügyfélnek, akkor ügyelnie kell arra, hogy az egyéb szakmai szolgáltatás során ne vegyen részt a vezetőség felelősségi körébe tartozó vezetői döntésekben.

(4) A könyvvizsgálók és könyvvizsgáló cégek esetében a jogszabályok, az alapszabály, az etikai szabályzat és az IFAC könyvvizsgálói etikai kódexe alapján **egyedileg kell mérlegelni, hogy a könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló cég jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizgálót melletti egyéb tevékenysége összeegyeztethető-e a könyvvizgálattal.**

B) 1.3. A könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem vállalhat el olyan megbízást, amelyhez nem rendelkezik kellő ismeretekkel, gyakorlati tapasztalattal, vagy ha a kellő ismeretet, tapasztalatot szakértő bevonásával sem tudja pótolni.

B) 1.9. (1) Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég nevében jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző összes kamarai tag könyvvizsgálóra alkalmazni kell. Bármely kamarai tag könyvvizsgáló függetlenségének veszélyeztetése egyben a könyvvizsgáló cég függetlensége veszélyeztetésének minősül.

(2) Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének és felügyelő testületének összes tagjára, valamint a vezető állású munkavállalóra is alkalmazni kell.

C) 1. A fegyelmi szabályok alanyai

(1) A fegyelmi szabályokat a kamarai tag könyvvizsgálókra, valamint a könyvvizsgáló cégekre kell alkalmazni. A jelen szabályzat **B) részében foglalt magatartási szabályok** – amennyiben az adott rendelkezésből jellegénél fogva más nem következik – **a könyvvizsgáló cégekre is megfelelően irányadók.**

3. Vélemény

A kérdés kapcsán ki kell emelni, hogy a törvényi szabályozás az új Kkt. hatálybalépésével alapvetően megváltozott. Korábban csak konkrétan megjelölt tevékenységek szerepelhettek a társaság tevékenységi körében, és értelemszerűen a könyvvizsgáló cég csak e tevékenységeket folytathatta. Az új Kkt. a tevékenységek tartalma alapján, negatív megközelítést alkalmazott, melynek vezérfonala az, hogy **minden olyan tevékenység végezhető egy könyvvizsgáló cég részéről, mely a könyvvizsgálói tevékenység független és megfelelő színvonalú ellátását nem veszélyezteti**, ide értve a cég jó hírnevét is. Erre tekintettel rögzítette a kamara alapszabálya 132. pontjának utolsó mondatában – egyezően a Kkt. 18. és (a könyvvizsgáló cégek vonatkozásában rögzített) 38. §-ában foglaltakkal – azt a garanciális szabályt, mely szerint: *„A kamarai tag könyvvizsgáló folytathat továbbá minden olyan egyéb tevékenységet is, amely nem ütközik a Kkt., az alapszabály, valamint az etikai szabályzat rendelkezéseibe.”*

Meg kívánjuk jegyezni, hogy a szabály alapfilozófiája érvényesül a magánszemély könyvvizsgálók esetében is azzal a többletkorlátozással, hogy bizonyos (személyes utasíthatósággal járó) státuszok fenntartása csak kivételes esetben engedélyezhető.

Az új Kkt. konkrét szabályozása kapcsán eddig még nem született iránymutató szabályozás, vagy állásfoglalás arra vonatkozóan, hogy a kamara mely tevékenységeket tart a Kkt. 35. § f) pontja szerinti, a könyvvizsgálói tevékenységet akadályozónak, vagy a 36. § a) pontja szerint azzal összeegyeztethetetlennek. A bizottság álláspontja szerint e fogalmakat csak az 53. § szabályával együtt értelmezve lehet tartalommal megtölteni.

A Kkt. 53. § (1) és (3) bekezdéseinek szabálya némileg pontosítja a 35-36. § előírásait. Az (1) bekezdés a könyvvizsgálói tevékenységgel összeegyeztethetetlen tevékenységekre oki felsorolást ad. Ilyetén módon az a tevékenység, mely csorbíthatja a könyvvizsgáló (cég) feddhetetlenségét, objektivitását, függetlenségét vagy a szakma jó hírnevét, mindenképp összeegyeztethetetlen a szakmai tevékenységek ellátásával. Az 53. § szabályozási filozófiája azonban az összeegyeztethetlenség kritériumát eredményhez is köti. Azaz csak akkor tiltott egy tevékenység ellátása, ha ennek hatására a könyvvizsgálói tevékenység ellátására egyáltalán nem képes.

A Kkt. 35., 36. és 53. §-ok együttes elemzéséből tehát az rajzolódik ki, hogy két féle tevékenységi kört érint a szabályozás:

a) Vannak olyan tevékenységek, melyek minden körülmények között összeegyeztethetetlenek a könyvvizsgálói tevékenységgel, mert annak hatására a kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég egyáltalán nem képes a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet megfelelően ellátni. Ezek a tevékenységek objektív akadályt jelentenek, tehát a könyvvizsgáló cég a tevékenységi körei között sem szerepeltethet ilyen tevékenységeket. Nyilvánvaló, hogy kizárólag olyan tevékenységekről lehet e körben szó, melyek **akkor is objektív akadályt jelentenek, ha azokat a könyvvizsgáló cég valójában nem gyakorolja, de tevékenységi körébe felveszi.** Ezek a tevékenységi körök pedig csak olyan **engedélyköteles tevékenységek lehetnek, melyek engedélyezése esetén a könyvvizsgálói tevékenység tiltott lenne.** Például bank, atomerómű, vagy kórház nem végezhet könyvvizsgálói tevékenységet, mert olyan tevékenységre kapott engedélyt, mely mellett nem végezhető csak meghatározott másfajta tevékenység, így a könyvvizsgálói tevékenység végzése is tiltott. Tehát, könyvvizsgáló cég tevékenységi körében sem szerepelhet ilyen tevékenységi kör, függetlenül attól, hogy ezen tevékenység valóságos gyakorlására sor kerül-e vagy sem. (Kkt. 36. § a) pont)

b) Vannak továbbá olyan tevékenységek, melyek nem jelentenek objektív akadályt, csak akkor, ha azok – a gyakorlás módja és a tevékenység jelege alapján – a könyvvizsgáló céget akadályozná a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátásában. Ezen tevékenységeknél a cég tevékenységi körében való szerepeltetés nem tilalmas önmagában, hanem **csak akkor áll elő jogellenes helyzet, ha a könyvvizsgáló cég e tevékenységet gyakorolja és ez akadályt képez a megfelelő könyvvizsgálói munka elvégzésében.** Ezen tevékenységek meghatározása nem lehetséges felsorolással. Ezért az etikai szabályzat alapvetően – követve a nemzetközi szabályozást is – ezen tevékenységeket a könyvvizsgálói tevékenység oldaláról közelíti. Eszerint *„a könyvvizsgáló nem végezhet olyan tevékenységet, amely veszélyezteti a független könyvvizsgálói vélemény kialakítását, a kötelezettségek betartását, korlátozná tárgyilagosságát, függetlenségét, befolyásolná szakmai meggyőződését”.* Ez a megközelítés kifejezi a Kkt. 61-65. §-aiban rögzített függetlenségi követelményeket is. Az, hogy egy konkrét tevékenység ténylegesen veszélyezteti-e a függetlenségi követelmények betartását, azaz akadályozza-e a könyvvizsgálói munkát, mindig egyedi mérlegelés tárgya. Ezen egyedi mérlegelést – az alapszabály 132. pontja és az etikai szabályzat B) 1.2. pont (4) bekezdése előírása szerint – a jogszabályok, az alapszabály, az etikai szabályzat és az IFAC könyvvizsgálói etikai kódexe alapján kell elvégezni. Extrém példának hozhatnánk, hogy egy könyvvizsgáló cég a saját irodáiban mondjuk egy vendéglőt üzemeltet, az valószínűleg akadályozná a megfelelő könyvvizsgálói munka ellátásában, hiszen a könyvvizsgálói munkavégzést a vendéglő üzemidején kívül kellene megszervezni. De, ha ez a vendéglő egy külön telephelyen működne, akkor ez az akadály már nem jelentkezne. (Kkt. 35. § f) pont)

Van még egy külön feltétel, mely objektív akadályt jelenthet egy tevékenységgel kapcsolatban. Ez pedig az, hogy **kifejezetten tiltott, ha a könyvvizsgáló szakmai szolgáltatásával kapcsolatos tevékenységgel kapcsolatban jutalékot kap, vagy jutalékot fizet.** A Kkt. 54. § (5) bekezdése kategorikusan előírja, hogy *„A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem fizethet jutalékot ügyfélszerzésért, és nem kaphat jutalékot azért, hogy harmadik félnek ügyfelet ajánljon”.* Tehát például az ügyfelek körében végzett ügynöki tevékenység tiltott.

A kérdésben felhozott tevékenységi körök tipikusan jutalék jelleggel díjazottak. Ezért fontos felhívni a figyelmet arra, hogy amennyiben a fentebbi okfejtés alapján megállapítható is lenne az, hogy a kérdésben foglalt tevékenységek nem akadályozzák a könyvvizsgálói munkavégzést, nem veszélyeztetik a könyvvizsgáló cég függetlenségét, akkor is fontos, hogy – sem formálisan, **sem ténylegesen** – nem részesülhet a könyvvizsgáló cég jutalék-rendszerű díjazásban szakmai szolgáltatása kapcsán.

Fontos arra is utalni, hogy a tevékenységeket végző személyek kapcsán szem előtt kell tartani a Kkt. 63. § (3)-(4) bekezdéseinek, valamint az ennek megfelelő, etikai szabályzat B) 1.9. pont (1)-(2) bekezdések előírásait. Ezek szerint *„Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég nevében jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző összes kamarai tag könyvvizsgálóra alkalmazni kell. Bármely kamarai tag könyvvizsgáló függetlenségének veszélyeztetése egyben a könyvvizsgáló cég függetlensége veszélyeztetésének minősül. Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének és felügyelő testületének összes tagjára, valamint a vezető állású munkavállalóira is alkalmazni kell”.*

Mindezen fentebbi szempontok szerinti vizsgálatot magának a könyvvizsgáló cégnek kell lefolytatnia az eset összes körülményeinek és a megjelölt szabályok vizsgálatával. Ha ezen vizsgálat eredményeként olyan megállapításra jutnak, hogy a tevékenység folytatásának nincs jogszabályi (és szabályzati) akadálya, akkor a tevékenység folytatására a könyvvizsgáló cég jogosult.

A fenti vélemény a jelenlegi jogszabályok alapján, jóhiszeműen kialakított szakmai vélemény és álláspont. Ami azonban – az Alkotmánybíróság döntése alapján – nem jelenti azt, hogy a felhasználónak joga lenne erre hivatalos véleményként bíróság előtt hivatkozni. Az állásfoglalás általában kizárólag a kérdésben rögzített információk alapján kerül összeállításra, ezért nem is veszi figyelembe a kérdés kapcsán az összes releváns körülményt, az egyedi feltételek sajátosságait, és az ebből eredő kockázatokat.

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Fegyelmi bizottsága nevében

Dr. Borzi Miklós
elnök